3 SEM TDC ALTE (CBCS) 301 (A/C)

2021

(Held in January/February, 2022)

ENGLISH

(For Arts and Commerce)

Paper: ALTE-301

(Alternative English)

Full Marks: 80
Pass Marks: 32

Time: 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

GROUP-A

(Poetry)

- 1. Answer any one from the questions given below:
 - (a) What truth of human nature is presented in the poem, London?
 - (b) What do the horses' heads facing in the direction of eternity signify in Dickinson's poem, Because I could not stop for Death?

5

- (c) "... ignored my womanliness." Who ignored the poet's womanliness? How does the poet react to that?
- (d) Discuss the central theme of the poem, Hunger.
- 2. Answer any one of the following questions: 15
 - (a) How does the poem, The Second Coming use mythology and ancient themes to express the onset of modernity?
 - (b) How does Langston Hughes portray racial discrimination in the poem, I, Too?
 - (c) Write a critical appreciation of Keki N. Daruwalla's poem, Gulzaman's Son.

GROUP-B

(Prose)

- 3. Answer any two from the questions given below: $15\times2=30$
 - (a) Discuss the reasons for Orwell's dislike for Gandhi. How does Orwell visualize the impact of Gandhi's non-violence policy on world politics? 7+8=15

- (b) Enumerate the various experiences of the writer during his pilgrimage to Tawang.
- (c) Write a critical note on the environmental concerns reflected in the essay either by Durrell or Elwin. 15

GROUP--C

(Short Stories)

- **4.** Answer any *three* from the questions given below: 5×3=15
 - (a) How does the description of the wallpaper change over time in the short story, The Yellow Wall-Paper?
 - (b) "But the cop's mind would not consider Soapy." What did the cop not consider and why?
 - (c) Discuss the significance of the title, The Jungle Major.
 - (d) How did Punaba and Khatila's life go on in the initial days after marriage?
 - (e) Comment on the prose style of any one of the short stories prescribed for you.
 - (f) Write a note on the women characters presented in the short stories prescribed in your syllabus.

15

- **5.** Answer any *one* from the questions given below:
 - (a) What does the woman behind the wall-paper represent? How does the narrator come to identify with her? 7+8=15

15

- (b) What aspect of Nagaland is highlighted in the story, *The Jungle Major?* Give a pen picture of the society as presented in the story. 7+8=15
- (c) Why does O'Henry call Blackwell's Island a 'hospitable place'? Elaborate in the light of the story, The Cop and the Anthem.

3 SEM TDC ASM (CBCS) MIL 301 (A/C)

2021

(Held in January/February, 2022)

ASSAMESE

(Modern Indian Language)
(For Arts and Commerce)

Paper: MIL-301

(অসমীয়া সাহিত্যৰ চানেকি)

Full Marks: 80

Pass Marks: 32

Time: 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

১। চমু উত্তৰ লিখাঁ (যি কোনো আঠটা) :

>>>=

- (ক) হেম সৰস্বতী কোন যুগৰ কবি?
- (খ) মাধবদেৱৰ সাহিত্যিক জীৱনৰ কীৰ্তিস্তম্বৰূপ গ্ৰন্থখন কি?
- (গ) আনন্দৰাম ঢেকিয়াল ফুকনৰ 'ইংলণ্ডৰ বিৱৰণ' কোন চনত 'অৰুণোদ্ই'ত প্ৰকাশ পায় ?

- (ঘ) অসমীয়া সাহিত্যৰ প্ৰথম চনেট কোনটো?
- (ঙ) তলৰ কোনখন কাবগ্ৰেছ ৰঘুনাথ চৌধাৰীৰ ৰচনা নহয়?
 - (i) সাদৰী
 - (ii) অলকানন্দা
 - (iii) দহিকতৰা
- (চ) ভৱেন্দ্ৰনাথ শইকীয়াৰ কোনখন উপন্যাসৰ চলচ্চিত্ৰ ৰূপ দিয়া হৈছে ?
- (ছ) 'মামৰে ধৰা তৰোৱাল' কাৰ ৰচনা?
- (জ) কবি হীৰেন ভট্টাচাৰ্যই কোনখন কাবগ্ৰেছৰ বাবে 'বিষ্ণুৰাভা বঁটা' লাভ কৰে ?
- (ঝ) আলি হাইদৰৰ প্ৰথমখন একাংকিকাৰ নাম উল্লেখ কৰাঁ।
- (ঞ) কোন চনত মানুহে প্রথম চন্দ্রপৃষ্ঠত খোজ পেলাইছিল?
- ২। (ক) হেম সৰস্বতীৰ পৃষ্ঠপোষক ৰজাজন কোন? কবিজনাৰ চমু পৰিচয়সহ তোমাৰ পাঠ্য কাব্যাংশৰ কথাখিনি চমুকৈ লিখাঁ। ১+৬+৭=১৪

অথবা

- (খ) মাধৱদেৱৰ সাহিত্যকৃতিৰ মূল্যায়ন কৰি তোমাৰ পাঠ্য ভটিমাটিৰ মাজেৰে প্ৰকাশ পোৱা গুৰু শঙ্কৰৰ ৰূপৰ বৰ্ণনা দাঙি ধৰা। ৭+৭=১৪
- ৩। (ক) ঝুমুৰাৰ লক্ষণসমূহ উল্লেখ কৰি মাধৱদেৱৰ 'পিম্পৰা গুচোৱা' ঝুমুৰাৰ কাহিনীভাগৰ আভাস দিয়াঁ। ৭+৭=১৪

অথবা

(খ) 'এটা চোলাৰ কাহিনী'ৰ বিষয়বস্তুৰ লগত সম্যক পৰিচয় দেখুৱাই একাংকিকাখনৰ নামকৰণৰ তাৎপৰ্য দাঙি ধৰাঁ।

949=58

- ৪। তলৰ যি কোনো এটা কবিতাৰ মূলভাৱ লিখাঁ:
 - (ক) প্ৰিয়তমাৰ চিঠি
 - (খ) গোলাপ
- ৫। তোমাৰ পাঠ্য 'এন্দুৰ' অথবা 'উদং বাকচ' গল্পৰ গল্পকাৰগৰাকীৰ গল্পৰ বৈশিষ্ট্য উল্লেখ কৰি গল্পটোৰ বিষয়বস্তুৰ গুৰুত্ব সম্পৰ্কত এটি আলচ যুগুত কৰাঁ। ৬+৭=১৩
- ৬। (ক) আঞ্চলিক উপন্যাস হিচাপে 'কণিলীপৰীয়া সাধু'ৰ এটি আলোচনা আগবঢ়োৱাঁ। ১২

অথবা

- (খ) 'কপিলীপৰীয়া সাধু' উপন্যাসৰ মাজেৰে চিত্ৰিত হোৱা কপিলীপৰীয়া সমাজ-জীৱনৰ বিৱৰণ দিয়াঁ।
- ৭। তলৰ যি কোনো দুজনৰ পৰিচয়সূচক টোকা লিখাঁ: ৬×২=১২
 - (ক) আনন্দ্ৰাম ঢেকিয়ালফুকন
 - (খ) হীৰেন ভট্টাচাৰ্য
 - (গ) কুলেন্দু পাঠক

3 SEM TDC ASM (CBCS) MIL 301 (A/C)

Total No. of Printed Pages-8

3 SEM TDC GEED (CBCS) GE 3 (A/B)

2021

(Held in January/February, 2022)

EDUCATION

Generic Elective)

Paper: GE-3

Full Marks: 80
Pass Marks: 32

Time: 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

Paper: GE-3 (A)

(INCLUSIVE EDUCATION)

1. তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ দিয়া:

1×8=8

Answer the following questions:

- (a) Autism শব্দটো প্ৰথমে কোনে ব্যৱহাৰ কৰিছিল?
 Who used the word Autism for the first time?
- (b) শ্ৰৱণ বাধাগ্ৰন্ততাৰ যি কোনো এটা প্ৰকাৰ উল্লেখ কৰা।

 Mention any one type of hearing impairment.

22P/115

(Turn Over)

- (c) অন্তৰ্ভকৃত শিক্ষাৰ যি কোনো এটা বৈশিষ্ট্য উল্লেখ কৰা। Mention any one nature of inclusive education.
- (d) কিমান চনত ভাৰতবৰ্ষত অস্বাজনৰ বাবে প্ৰথমখন বিদ্যালয় স্থাপিত হৈছিল? In which year was the first blind school established in India?
- (e) ৰাষ্ট্ৰীয় মাধ্যমিক শিক্ষা অভিযানৰ যি কোনো এটা উদ্দেশ্য উল্লেখ কৰা।
 Mention any one objective of Rashtriya Madhyamik Shiksha Abhiyan.
- (f) PoA ৰ সম্পূৰ্ণ ৰাপটো লিখা।
 Write the full form of PoA.
- (g) বহু-সাংস্কৃতিক শিক্ষাৰ যি কোনো এটা লক্ষ্য উল্লেখ কৰা। Mention any one goal of multicultural education.
- (h) সহ-পাঠ্যক্রমিক কার্যসূচী কী ? What is cocurricular activities?

- তলত দিয়াবোৰৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা : 5×4=20
 Write short notes on the following :
 - (a) ভিন্নমূখী প্রয়োজনযুক্ত শিশু Children with diverse needs
 - (b) অন্তৰ্ভুক্তিকৃত শিক্ষাৰ উদ্দেশ্য Objectives of inclusive education
 - (c) ৰাষ্ট্ৰীয় ট্ৰাষ্ট আইন, ১৯৯৯ The National Trust Act, 1999
 - (d) শিক্ষাৰ্থীৰ ভিন্নমুখী প্ৰয়োজন পূৰণত পৰিয়ালৰ ভূমিকা

 The role of family in meeting diverse needs of student
 - বিশেষ শিক্ষা আহৰণৰ অক্ষমতা থকা শিশু বুলিলে কি বুজা?

 শিক্ষা আহৰণৰ অক্ষমতাৰ কাৰণবোৰ লিখা। শিক্ষা আহৰণৰ

 অক্ষমতা থকা শিশুসকলৰ শিক্ষা ব্যৱস্থা সম্পর্কে আলোচনা

 কৰা।

 3+5+5=13

What is meant by children with specific learning disability? Write the causes of specific learning disabilities. Discuss the education system for specific learning disabled children.

অথবা / Or

বৌদ্ধিকভাৱে অক্ষম শিশু বুলিলে কি বুজা? বৌদ্ধিক অক্ষমতাৰ কাৰণসমূহ লিখা। বৌদ্ধিকভাৱে অক্ষম শিশুসকলৰ শিক্ষা আৰু প্ৰযন্ত্ৰৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা। 3+5+5=13

What is meant by intellectual disabled children? Write the causes of intellectual disability. Discuss the education and care for intellectual disabled children.

 ভিন্নমুখী প্রয়োজনযুক্ত শিশুৰ শিকন আৰু অংশগ্রহণত থকা প্রতিবন্ধকতাসমূহৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা। ভিন্নমুখী প্রয়োজনযুক্ত শিশুৰ শিকন আৰু অংশগ্রহণত থকা প্রতিবন্ধকতাসমূহ কেনেকৈ নির্মূল কৰিবা?

Discuss the barrier of children with diverse needs to learning and participation. How to overcome those barriers to learning and participation for children with diverse needs?

5. (a) সর্বশিক্ষা অভিযান বুলিলে কি বুজা? সর্বশিক্ষা অভিযানৰ লক্ষ্য আৰু কার্যাৱলীৰ বিষয়ে লিখা। 2+(4+4)=10

What is meant by Sarva Shiksha Abhiyan? Discuss the aims and functions of Sarva Shiksha Abhiyan.

(b) ৰাষ্ট্ৰীয় শিক্ষানীতি, ১৯৮৬ৰ উদ্দেশ্যসমূহৰ বিষয়ে লিখা।

3

Write the objectives of National Policy on Education, 1986.

পাঠ্যক্রমৰ অনুকূলনৰ ধাৰণাটো ব্যাখ্যা কৰা। শিক্ষার্থীৰ ভিন্নমুখী
প্রয়োজন পূৰণৰ বাবে পাঠ্যক্রম প্রস্তৃতিৰ ক্ষেত্রত কি কি নীতি
মানি চলিব লাগে, আলোচনা কৰা।
 4+9=13

Explain the concept of curriculum adaptation. Discuss the principles should be followed to prepare the curriculum in order to meet the diverse needs of children.

অথবা / Or

শিক্ষণ-শিকন প্রক্রিয়াৰ সমর্থিত সঁজুলি বুলিলে কি বুজা?
শিক্ষণ-শিকন প্রক্রিয়াৰ সমর্থিত সঁজুলিসমূহ নির্বাচন কৰাব
ক্ষেত্রত গ্রহণ কৰিবলগীয়া কৌশলসমূহৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

4+9=13

What is meant by support materials of teaching-learning process? Discuss the techniques to be adopted for selecting the support materials of teaching-learning process.

Paper : GE-3 (B)

(MENTAL HEALTH ISSUES)

- 1. তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ দিয়া / খালী ঠাই পূৰণ কৰা : 1×8=8

 Answer the following questions / Fill in the blank :
 - (a) মানসিক স্বাস্থ্যৰ এটা সংজ্ঞা দিয়া।
 Write one definition of mental health.
 - (b) অপসমাযোজনৰ এটা প্ৰকাৰ উল্লেখ কৰা।

 Mention one type of maladjustment.
 - (c) সংঘাতৰ এটা সংজ্ঞা দিয়া। Mention one definition of conflict.
 - (d) মানসিক স্বাস্থ্যৰ এটা মাধ্যম উল্লেখ কৰা।

 Mention one agency of mental health.
 - (e) ইতিবাচক মনোবিজ্ঞানৰ পিতৃ কোন ?
 Who is the father of positive psychology?
 - (f) ছিতিস্থাপকতাৰ এটা সংজ্ঞা উল্লেখ কৰা। Mention one definition of resilience.
 - (g) যোগৰ এটা উদ্দেশ্য উল্লেখ কৰা।

 Mention one objective of Yoga.

(h) 'আসনসমূহক ____ প্ৰকাৰত ভাগ কৰিব পাৰি '। (খালী ঠাই পূৰণ কৰা)

'Asanas can be divided into ____ types'.
(Fill in the blank)

2. তলত দিয়াবোৰৰ চমু উত্তৰ লিখা :

4×5=20

Write short answers of the following:

- (a) মানসিকভাৱে সৃষ্ট ব্যক্তিৰ লক্ষণসমূহ আলোচনা কৰা।
 Describe the characteristics of a mentally healthy person.
- (b) সুস্থ মানসিক স্বাস্থ্যৰ নীতিসমূহ আলোচনা কৰা।
 Explain the principles of good mental health.
- (c) বিদ্যালয়ত মানসিক স্বাস্থ্য অৱনতি ঘটাৰ প্ৰধান কাৰণসমূহ উল্লেখ কৰা।

 Mention the main causes of deteriorating mental health in school.
- (d) ইতিবাচক মনোবিজ্ঞানৰ পৰ্যায় বা স্তৰসমূহ আলোচনা কৰা। Describe the levels of positive psychology.
- e) যোগৰ চাৰিটা উদ্দেশ্য লিখা।
 Write four objectives of Yoga.

22P/115

(Turn Over)

3. यानिंक श्वाञ्चाविष्ठानव कार्यावनी व्यादनाच्ना कवा।

3.	মানসিক স্বাস্থাবিজ্ঞানৰ কাৰ্যাৱলী আলোচনা কৰা।	11
	Analyze the functions of mental hygiene.	
4.	সমাযোজন কাক বোলে? সমাযোজন আৰু অপসমাযোজনৰ পাৰ্থক্যসমূহ উল্লেখ কৰা। 2+8=	10
	What is adjustment? Mention the differences between adjustment and maladjustment.	
5.	ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ মানসিক স্বাস্থ্য ৰক্ষাত শিক্ষকৰ ভূমিকা সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা।	l 1
	Describe the role of teacher in maintaining the mental health of students.	
6.	সহমৰ্মিতা কি ? সহমৰ্মিতাৰ গুৰুত্ব সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা। 2+8=1	0
	What is empathy? Analyze the significance of empathy.	
7.	সুস্থ মানসিক আৰু শাৰীৰিক স্বাস্থ্য ৰক্ষাত যোগৰ ভূমিকা সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা।	0
	Analyze the role of Yoga in maintaining good physical and mental health.	

Total No. of Printed Pages-15

3 SEM TDC GEEC (CBCS) GE 3 (A/B/C)

2021

(Held in January/February, 2022)

ECONOMICS

(Generic Elective)

Paper: GE-3

Full Marks: 80
Pass Marks: 32

Time: 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

Paper: GE-3 A

(Indian Economy)

1. তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ দিয়া :

1×8=8

Answer the following questions:

- (a) উদাৰীকৰণ কি?
 What is liberalization?
- (b) মানৱ উন্নয়ন সূচক কি? What is HDI?
- (c) দৰিদ্ৰতা সীমাৰেখা কি?
 What is poverty line?

22P/388

(Turn Over)

- (d) শিশুৰ মৃত্যুৰ হাৰ বুলিলে কি বুজা?

 What do you mean by infant mortality rate?
- (e) আয়ৰ বৈষম্যতা বুলিলে কি বুজা?

 What do you understand by income inequality?
- (f) ভাৰতৰ অধিকাংশ শ্রমশক্তি কোন খণ্ডৰ লগত জড়িত?
 In which sector, maximum number of labour force of India is involved?
- (g) ২০১১ চনৰ লোকপিয়ল মতে, ভাৰতৰ জনবসতিৰ ঘনত্ব কিমান?
 According to 2011 Census, what is the density of population in India?
- (h) MGNREGA ৰ সম্পূৰ্ণ ৰাপটো লিখা।
 Write the full form of MGNREGA.
- 2. তলৰ যি কোনো চাৰিটাৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা (প্ৰতিটো 150 শব্দৰ ভিতৰত): 4×4=16

 Write short notes on any four of the following (within 150 words each):
 - (a) ৰাষ্ট্ৰীয় জনসংখ্যা নীতি

 National population policy
 - (b) পৰম আৰু আপেক্ষিক দৰিদ্ৰতা
 Absolute and relative poverty

- (c) বৃদ্ধি আৰু দৰিদ্ৰতা Growth and poverty
- (d) ছন্মবেশী নিবনুৱা
 Disguished unemployment
- (e) বাণিজ্যৰ ক্ষেত্ৰত ভাৰত আৰু টাইৱানৰ অৱস্থিতিৰ তুলনা
 Compare the rank of India and Taiwan in trade

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ লিখা (প্ৰতিটো **500 শব্দৰ ভিতৰত**):
Answer the following questions (**within 500 words** each):

- 3. (a) প্রাক্-স্বাধীনতাৰ কালত ভাৰতৰ অর্থনীতিৰ অৱস্থা সম্পর্কে আলোচনা কৰা। 14 Discuss the condition of Indian economy on the eve of Independence. অথবা / Or
 - (b) গোলকীয়কৰণ বুলিলে কি বুজা? ভাৰতত গোলকীয়কৰণৰ
 ইতিবাচক আৰু নেতিবাচক প্ৰভাৱ আলোচনা কৰা।
 2+12=14
 What do you mean by globalization?
 Discuss about the positive and negative effects of globalization in India.
- 4. (a) ভাৰতৰ জনসংখ্যাৰ জনসাংখ্যিকী বৈশিষ্ট্যসমূহ কি কি?
 আলোচনা কৰা।

 What are the demographic features of Indian population? Discuss.

অথবা / Or

(b) ভাৰতৰ জনসংখ্যা বৃদ্ধিৰ গতিধাৰা আৰু গঠন সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা।

Discuss the trend and composition of population growth in India.

5. (a) ভাৰতত দৰিদ্ৰতা দূৰীকৰণৰ বাবে গ্ৰহণ কৰা বিভিন্ন ব্যৱস্থাসমূহৰ বিষয়ে ব্যাখ্যা কৰা।

> Explain the various measures taken by the government to alleviate poverty in India.

অথবা / Or

- (b) ভাৰতৰ আয়ৰ বৈষম্যতাৰ কাৰণসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।

 Discuss the causes of income inequality in India.
- 6. (a) চিংগাপুৰ, দক্ষিণ কোৰিয়া, টাইৱান আৰু ভাৰতীয় অথনীতিৰ তুলনামূলক ব্যাখ্যা কৰা। 14 Give a comparative analysis about the economies of Singapore, South Korea,

অথবা / Or

Taiwan and India.

(b) অৰ্থনৈতিক উন্নয়নৰ বাবে চিংগাপুৰ, দক্ষিণ কোৰিয়া আৰু
টাইৱানে অৱলম্বন কৰা উপায়সমূহ ব্যাখ্যা কৰা।
Explain the measures taken by
Singapore, South Korea and Taiwan for
economic development of their respective
economies.

Paper: GE-3 B

[Economics (Macro)]

তলত দিয়াবোৰৰ নিৰ্দেশানুসৰি উত্তৰ দিয়া : 1×8=8
 Answer the following as directed :

- (a) মুদ্ৰাৰ কাৰ্যই অন্তৰ্ভুক্ত নকৰে

 The functions of money do not include
 - (i) বিনিময়ৰ মাধ্যম a medium of exchange
 - (ii) মূল্যৰ ভঁৰাল a store of value
 - (iii) স্থগিত দেনা-পাওনাৰ মান a standard of deferred payment
 - (iv) মূল্যৰ সুস্থিৰতা stability of value

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

(Choose the correct answer)

- (b) উচ্চ ক্ষমতাসম্পন মুদ্রা হ'ল High-powered money is
 - i) বাণিজ্যিক বেংকে কেন্দ্ৰীয় বেংকত থোৱা আমানত commercial bank's reserve at Central Bank
 - (ii) বেংকে ৰখা নগদ জমা money held by banks

14

- (iii) জনসাধাৰণৰ হাতত থকা মুদ্ৰা আৰু কেন্দ্ৰীয় বেংকত থোৱা আমানত currency held by public and reserve with the Central Bank
- (iv) ওপৰৰ এটাও নহয়

 None of the above

 (শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

 (Choose the correct answer)
- (c) বিত্ত বজাৰৰ উপাংগ দুটাৰ নাম উল্লেখ কৰা।

 Mention the two components of financial market.
- (d) তলৰ কোনটো অনাবেংকীয় বিজীয় প্ৰতিষ্ঠান নহয় ?
 Which of the following is not a non-banking financial institution?
 - (i) ভাৰতীয় উদ্যোগিক বিকাশ বেংক Industrial Development Bank of India
 - (ii) ইউনিট ট্রাষ্ট অব ইণ্ডিয়া Unit Trust of India
 - (iii) ভূমি উন্নয়ন বেংক Land Development Bank
 - (Choose the correct answer)

- (e) ভাৰতৰ স্বাতোকৈ পুৰণি ষ্টক মাৰ্কেটখনৰ নাম লিখা।
 Name the oldest stock market in India.
- (f) 'সংকীৰ্ণ মুদ্ৰা'ৰ অৰ্থ লিখা।
 State the meaning of 'narrow money'.
- (g) সুদ হ'ল তাৰল্যতা পৰিহাৰৰ পুৰস্কাৰ।
 (শুদ্ধ নে অশুদ্ধ লিখা)
 Interest is the reward for pasting with liquidity.

 (Write True or False)
- (h) ব্যৱসায়ীক বেংকৰ বেলেঞ্চ ছিটৰ
 The commercial bank's Balance Sheet is divided into
 - (i) দুটা ভাগ two parts
 - (ii) চাৰিটা ভাগ four parts
 - (iii) তিনিটা ভাগ three parts
 - (iv) পাঁচটা ভাগ five parts

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা) (Choose the correct answer)

- 2. চমু টোকা লিখা (যি কোনো চাৰিটা): $4 \times 4 = 16$ Write short notes on (any four):
 - (a) মুদ্রা গুণক Money multiplier
 - (b) ভাৰতৰ বিত্তীয় খণ্ডৰ সংস্কাৰ Financial sector reform in India
 - (c) ষ্টক মার্কেট সূচক Stock market index
 - (d) সৰ্বমূঠ সৃদ আৰু শুদ্ধ সুদৰ পাৰ্থক্য Distinction between gross interest and net interest
 - ূপ'ৰ্টফলিঅ' পৰিচালনা Portfolio management
- 3. (a) এখন অর্থনীতিৰ মুদ্রা যোগানৰ নির্ধাৰকসমূহ কি কি? মুদ্রা যোগ্যনে সাধাৰণ দৰ স্তৰৰ ওপৰত কিদৰে প্ৰভাৱ পেলায়. 6+5=11 আলোচনা কৰা।

What are the determinants of the money supply in an economy? Discuss how the supply of money influences the general price level.

অথবা / Or

মুদ্ৰা মানে কি বুজা? মুদ্ৰাৰ কাৰ্যাৱলী ব্যাখ্যা কৰা। 3+8=11 What is meant by money? Explain the functions of money.

মদ্ৰা বজাৰৰ উপাংগসমূহ আলোচনা কৰা। মুদ্ৰা বজাৰ 6+6=12 আৰু মূলধন বজাৰৰ তুলনা কৰা। Discuss on the components of money Compare between money market and capital market.

অথবা / Or

NBFI মানে কি? NBFIৰ কাৰ্যাৱলী ব্যাখ্যা কৰা। বাণিজ্যিক বেংক আৰু NBFIৰ মাজৰ দুটা পাৰ্থক্য লিখা। 3+7+2=12

What is meant by NBFI? Explain the Mention NBFL. functions of differences between commercial bank and NBFI.

5. (a) ষ্টক মাৰ্কেটৰ কাৰ্যাৱলী ব্যাখ্যা কৰা। ষ্টক মাৰ্কেটৰ গুৰুত্ব 6+5=11উল্লেখ কৰা।

> Explain the functions of a stock market. Mention the significance of a stock market.

> > অথবা / Or

(b) চমু টোকা লিখা:

22P/388

6+5=11

Write short notes on:

- ষ্টক মাৰ্কেট সূচক গণনা কৰাৰ পদ্ধতি Methodologies for calculating stock market index
- ভাৰতীয় ষ্টক মাৰ্কেটৰ দুৰ্বলতা Defects of Indian stock market

6. (a) সুদৰ হাৰৰ ম্যাদী গাঁথনি মানে কি? সুদৰ হাৰৰ ম্যাদী গাঁথনিৰ প্ৰত্যাশাৰ তত্ত্তো ব্যাখ্যা কৰা। 4+7=11

What is meant by term structure of interest rates? Explain the expectation theory of term structure of interest rates.

অথবা / Or

- (b) সুদৰ হাৰ নিৰ্ধাৰণত তাৰলাপ্ৰীতি তত্ত্বৰ ভূমিকা ব্যাখ্যা কৰা। তাৰলাপ্ৰীতিৰ ধাৰণাটোৱে সুদৰ হাৰ নিৰ্ধাৰণৰ এক সন্তোষজনক ব্যাখ্যা দিয়েনে? 7+4=11 Explain the role of liquidity preference theory in the determination of the rate of interest. Does the liquidity preference approach offer a satisfactory explanation of the interest rate determination?
- 7. (a) এটা উদাহৰণৰ সহায়ত বাণিজ্যিক বেংকৰ ঋণ সৃষ্টিৰ
 প্ৰক্ৰিয়া ব্যাখ্যা কৰা ৷ বাণিজ্যিক বেংকৰ ঋণ সৃষ্টি সামৰ্থ্যৰ
 সীমাবদ্ধতাসমূহ কি কি? 7+4=11
 Explain with the help of an example the process of multiple credit creation by the commercial banking system. What are the limitations of credit creation capacities of the commercial banks?

অথবা / Or

(b) ঋণ নিয়ন্ত্ৰণৰ পদ্ধতিসমূহ কি কি? কেন্দ্ৰীয় বেংকে কেনেকৈ আৰু কেতিয়া প্ৰত্যেকবিধ ঋণ নিয়ন্ত্ৰণৰ পদ্ধতি ব্যৱহাৰ কৰে, ব্যাখ্যা কৰা। 4+7=11 What are the measures of credit control? Explain how and when the Central Bank uses each measure to credit control. Paper: GE-3 C

(Environmental Economics)

1. তলত দিয়াবোৰৰ নিৰ্দেশানুসৰি উত্তৰ দিয়া :

 $1 \times 8 = 8$

Answer the following as directed:

- (a) বাহ্যিকতাৰ সংজ্ঞা দিয়া।
 Define externalities.
- (b) প্রান্তীয় বাহ্যিক ব্যয় (MEC) হ'ল Marginal External Cost (MEC) is
 - (i) MSC MPC
 - (ii) MSC + MPC
 - (iii) MSC + MSB
 - (iv) MPB MPC

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

(Choose the correct answer)

- (c) উমৈহতীয়া সম্পদৰ এটা উদাহৰণ দিয়া।
 Give one example of common property resource.
- (d) অর্থনীতিৰ বহনক্ষম উন্নয়নৰ ধাৰণাটোৰ সংজ্ঞা ৰাষ্ট্ৰসংঘত কোন চনত পোনপ্রথমে আগবঢ়াইছিল ? In which year the sustainable development concept of economics was first forwarded in United Nations?
 - (i) 1980
 - (ii) 1987
 - (iii) 1975
 - (iv) 1960

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা) (Choose the correct answer)

- (e) বন্যপ্রাণী সুৰক্ষা আইন প্রণোদিত হয়

 The Wildlife Protection Act is enacted in
 - (i) 1971
 - (ii) 1972
 - (iii) 1983
 - (iv) 1980

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

(Choose the correct answer)

- (f) মণ্ট্ৰিল প্ৰ'ট'কলৰ মূল বিষয়বন্ত কি?
 What is the main subject-matter of Montreal Protocol?
- (g) প্ৰদূষণ অনুজ্ঞাৰ এটা উদাহৰণ দিয়।
 Give one example of pollution permit.
- (h) ক'জৰ তত্ত্বৰ এটা সীমাবদ্ধতা লিখা।
 Write one limitation of Coase theorem.
- 2. তলত দিয়াসমূহৰ যি কোনো চাৰিটাৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা (প্ৰতিটো **150 শব্দৰ ভিতৰত**): 5×4=20

Write short notes on any *four* of the following (within 150 words each):

- (a) বজাৰ বিফলতা Market failure
- (b) শক্তিশালী আৰু দুৰ্বল বহনক্ষমতা Strong and weak sustainability

- (c) কাৰ্বন ব্যৱসায় Carbon trading
- (d) পৰিৱেশ আৰু অৰ্থনীতিৰ আন্তঃসম্পৰ্ক
 Interlinkage between environment and economy
- (e) পিগুভিয়ান কৰ Pigouvian tax
- (f) অ'জন স্তৰৰ অৱক্ষয় Ozon layer depletion

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ লিখা (প্ৰতিটো **500 শব্দৰ ভিতৰত**):
Answer the following questions (**within 500 words** each):

3. (a) পৰিৱেশীয় অৰ্থনীতি বুলিলে কি বুজা? পৰিৱেশীয়
অৰ্থনীতিৰ লগত জড়িত বিভিন্ন বিষয় আৰু সমস্যা
সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা। 3+10=13
What is environmental economics?
Discuss the issues and problems related to environmental economics.

অথবা / Or

(b) সম্পত্তিৰ উমৈহতীয়া মালিকীস্বত্বৰ পৰিণ্ডিত কেনেদৰে পৰিৱেশ প্ৰদূষণ উদ্ভৱ হয়, লিখা। লগতে ৰ'নাল্ড ক'জৰ তত্ত্বৰ সহায়ত এই সমস্যাৰ সমাধান সম্পর্কে ব্যাখ্যা কবা। 3+10=13 Show the problem of environmental

Show the problem of environmental pollution as a result of common porperty rights. Discuss its solution as explained by Ronald Coase theorem.

4. (a) উন্নয়নশীল দেশসমূহৰ বাবে গ্ৰহণ কৰা পৰিৱেশীয় নীতিৰ বিষয়ে বৰ্ণনা কৰা।

13

Give an account on the environmental policies undertaken in developing countries.

অথবা / Or

(b) পৰিৱেশৰ গোলকীয় সমস্যাসমূহ উপযুক্ত উদাহৰণসহ
আলোচনা কৰা। ভূ-পৃষ্ঠৰ উত্তাপ বৃদ্ধিৰ কাৰণ তিনিটা
উল্লেখ কৰা। 10+3=13

Discuss the global environmental problems with suitable example.

Mention three causes of global warming.

5. (a) পৰিস্থিতিভিত্তিক মূল্য নিৰূপণ পদ্ধতি কি? এই পদ্ধতিৰ বিভিন্ন পর্যায়সমূহ কি কি? এই পদ্ধতিটোৰ সুবিধা আৰু অসুবিধাসমূহ বর্ণনা কৰা।
5+8=13

What is contingent valuation method? What are the various stages of this method? Explain the advantages and disadvantages of this method.

অথবা / Or

(b) পৰিৱেশীয় মূল্যায়নৰ ক্ষেত্ৰত বজাৰ বহিৰ্ভূত মূল্য বুলিলে
কি বুজা? এই বজাৰ বহিৰ্ভূত মূল্যৰ প্ৰকাৰ আৰু সংজ্ঞা
বৰ্ণনা কৰা।
3+10=13

What do you mean by non-market valuation of environmental valuation? Explain the types and definitions of these non-market valuations.

অথবা / Or

(b) পিয়াৰ্চ এট্কিন্চনৰ বহনক্ষমতাৰ জোখ ধাৰণাটো ব্যাখ্যা কৰা। এই তত্ত্বৰ তিনিটা সীমাবদ্ধতা লিখা। 10+3=13 Discuss the Pearch Atkinson approach of measuring sustainability. Write three limitations of this approach.

3 SEM TDC GEEC (CBCS) GE 3 (A/B/C)

3 SEM TDC ECON (CBCS) DSC 3

2021

(Held in January/February, 2022)

ECONOMICS

(Discipline Specific Course)

Paper: DSC-3

(Principles of Macroeconomics)

Full Marks: 80
Pass Marks: 32

Time: 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

- 1. নিৰ্দেশানুসৰী তলত দিয়াবোৰৰ উত্তৰ লিখা : 1×8=8

 Answer the following as directed :
 - (a) ব্যষ্টিবদী আৰু সমষ্টিবদী অৰ্থনীতিৰ মাজৰ এটা পাৰ্থক্য উল্লেখ কৰা।

Mention one difference between micro-economics and macroeconomics.

- তলৰ কোনটো সমষ্টিবাদী অৰ্থনীতিৰ বিষয়বস্তু নহয় ? Which of the following is not a subjectmatter of macroeconomics?
 - (i) সৰ্বমুঠ মৃল্যস্তৰৰ বৃদ্ধি Increase in the aggregate price level
 - (ii) কোনো এটা দ্ৰব্যৰ চাহিদা বৃদ্ধি Increase in demand for a particular commodity
 - (iii) সর্বমুঠ উৎপাদন Aggregate production
 - (iv) এটা অৰ্থনীতিৰ মুঠ নিয়োগ হাৰ Employment rate of an economy

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

(Choose the correct answer)

- 'জাতীয় আয়'ৰ সংজ্ঞা দিয়া। Define 'national income'.
- প্রান্তীয় উপভোগ প্রৱণতা বাঢ়িলে বিনিয়োগ গুণক কমে। (সঁচা নে মিছা লিখা)

When marginal propensity to consume increases. investment multiplier decreases.

(Write True or False)

(Continued)

- তলৰ কোনটো পৰিৱৰ্তনশীল প্ৰৱাহ? Which of the following is a flow variable?
 - (i) বিনিয়োগ ব্যয় Investment expenditure
 - (ii) বাজেট ঘাটি Budget deficit
 - (iii) পাড **Profit**
 - (iv) ওপৰৰ সকলোবোৰেই হয় All of the above

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা) (Choose the correct answer)

- ৰপ্তানিৰ ওপৰত প্ৰভাৱ পেলোৱা এটা কাৰক উল্লেখ কৰা। Mention one determinant of exports.
- পর্ণ নিয়োগ মানে কি বজা ? What is meant by full employment?
- তাৰলা প্ৰীতি তত্ত্বৰ লগত জড়িত The liquidity preference theory is associated with
 - (i) জে. এম. কেইন্ছ/J. M. Keynes
 - (ii) মিল্টন ফ্রিডমেন/Milton Friedman
 - (iii) জে. এচ. মিল/J. S. Mill
 - (iv) জেমছ টবিন/James Tobin

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

(Choose the correct answer)

2.	তলৰ	যি কোনো চাৰিটাৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা : 4×4=16					
	Write short notes on any four of the following:						
	(a)	সমষ্টিবাদী অর্থনীতিৰ সীমাবদ্ধতা					
		Limitations of macroeconomics					
	(b)	জি. ডি. পি. দৰসূচক অংক আৰু ইয়াৰ গুৰুত্ব					
		GDP deflator and its importance					
	4-1						

- (c) উপভোগ ফলন Consumption function
- (d) ৰাজকোষীয় নীতিৰ প্ৰয়োজনীয়তা Importance of fiscal policy
- (e) মূদ্ৰাৰ কাৰ্যাৱলী Functions of money
- 3. (a) সমষ্টিবাদী অর্থনীতিৰ মূল বিষয়বস্তুসমূহ কি কি?
 আলোচনা কৰা।

 What are the basic issues that are dealt with macroeconomics? Discuss.

অথবা / Or

স্বতন্ত্ৰনে?

Is macroeconomics independent of microeconomics?

(ii) সমষ্টিবাদী অৰ্থনীতিৰ ক্ৰমবিকাশৰ বিষয়ে চমুকৈ আলোচনা কৰা।

Bissuas briefly shout the evalution

অর্থনীতি ব্যষ্টিবাদী

Discuss briefly about the evolution of macroeconomics.

4. (a) ৰাষ্ট্ৰীয় আয় গণনাৰ পদ্ধতিসমূহ ব্যাখ্যা কৰা। দেশ এখনৰ পৰিকল্পনাৰ আঁচনি ৰূপায়ণত ৰাষ্ট্ৰীয় আয় তথ্যই কেনেকৈ সহায় কৰে? 7+4=11

Explain different methods of computing national income. How does national income statistics help in formulating plan in a country?

11

অথবা / Or

(b) তলত দিয়া ধাৰণাবোৰ ব্যাখ্যা কৰা :

Explain the following concepts :

(i) নিগুত ৰাষ্ট্ৰীয় উৎপাদন Net national product

(ii) ৰাষ্ট্ৰীয় আয় National income

- (iii) প্ৰকৃত মুঠ ঘৰুৱা উৎপাদন Real gross domestic product
- (iv) ব্যক্তিগত আয় Personal income
- (v) জনমূৰি আয় Per capita income
- 5. (a) চিত্ৰৰ সহায়ত উপভোগ ফলনৰ অৰ্থ ব্যাখ্যা কৰা।
 উপভোগ ফলন নিৰূপণকাৰী উপাদানবোৰ আলোচনা
 কৰা। 7+5=12
 Explain diagrammatically the meaning
 of consumption function. Discuss the
 factors determining consumption
 function.

(Turn Over)

(b)

অথবা / Or

- (b) কেইন্ছৰ নিয়োগ তন্তুটো আলোচনা কৰা। নিয়োগৰ সংস্থাপিত তত্ত্বকৈ কেইন্ছৰ তন্ত্বটো উত্তম বুলি ভাবানে? 8+4=12

 Discuss the Keynesian theory of employment. Do you think that this theory is an improvement over the classical theory of employment?
- 6. (a) ৰাজকেষীয় নীতি মানে কি? জাতীয় আয় নিৰ্ধাৰণত ৰাজকোষীয় নীতিৰ প্ৰয়োজনীয়তা সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা। 3+8=11

 What is fiscal policy? Discuss the relevance of fiscal policy in determining national income.

অথবা / Or

- (b) "এখন দেশৰ ৰপ্তানিৰ ওপৰত চৰকাৰী ব্যয় বৃদ্ধিৰ ফলত হোৱা প্ৰভাৱ কৰ বৃদ্ধি হোৱা প্ৰভাৱৰ সৈতে একে।" এই উক্তিটো সঁচা নে মিছা? আলোচনা কৰা। 11 "The effect of increase in government spending on exports of a country is similar to that of an increase in taxes." Is this statement true or false? Explain.
- 7. (a) তাৰল্য প্ৰীতি তত্ত্বক সংস্থাপিত তত্ত্বৰ লগত তুলনা কৰা।
 তাৰল্য ফান্দ মানে কি বুজা? 8+3=11
 Compare the liquidity preference theory
 of interest with the classical theory.
 What do you mean by liquidity trap?

অথবা / Or

- (b) (i) মুদ্রা নীতিৰ উদ্দেশ্যসমূহ কি কি?

 What are the objectives of monetary policy?
 - (ii) তলত দিয়াসমূহৰ চমুকৈ ব্যাখ্য কৰা : 6
 Explain briefly the following :

5

- (1) খোলা বজাৰ কাৰবাৰ Open market operations
- (2) বাছনিমূলক ঋণ নিয়ন্ত্ৰণ পদ্ধতি Selective credit control method

3 SEM TDC GEEN (CBCS) GE 3 (A/B)

2021

(Held in January/February, 2022)

ENGLISH

(Generic Elective)

Paper: GE-3

Full Marks: 80
Pass Marks: 32

Time: 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

Paper: GE-3 (A)

(Language and Linguistics)

UNIT-I

1. What do you understand by language variation? What are the different types of language variation? Show the distinctions between dialect and register. 2+3+10=15

Or

Write a note on language change. Give examples from English.

2. Write a short note on any one of the following: (a) Language as a means of communication Distinction between language and dialect Indian English UNIT-II 3. What is linguistic sign? What are its constituent parts? Illustrate. 5+10=15 OrWrite the distinctions betweenlangue and parole; competence and performance; syntagmatic and paradigmatic relationships. 5+5+5=15 4. Why is language said to be 'a system of systems'? 5 OrDistinguish between substance and form.

UNIT---III

5. What are the different ways of word formation? Give examples.

.Or

Define and give example of the following:

 $3 \times 5 = 15$

- (a) Minimal pairs
- (b) Phoneme
- (c) Homophones
- (d) Morpheme
- (e) Compound word

6. Give example of any five:

 $1 \times 5 = 5$

- (a) Pure vowel
- (b) Allophone
- (c) Allomorph
- (d) Free morpheme
- (e) Bound morpheme
- (f) Past morpheme
- (g) Plural morpheme
- (h) Affix

22P/389

[Turn Over]

UNIT--IV

7. What is a basic sentence? What are the basic sentence structures in English? Explain with examples. 2+13=15

Or

What is semantics? What are denotative and connotative meanings? Explain with examples. 2+13=15

- 8. Write a short note on any one of the following:
 - (a) Syntax
 - (b) Lexical and grammatical meanings
 - (c) Homography
 - (d) Ambiguity

Paper: GE-3 (B)

(Text and Performance)

UNIT-I

- 1. Write a short note on any one of the following:
 - (a) Natyasastra by Bharata
 - (b) Globe Theatre
 - (c) Appearance and Reality
 - (d) Ankiya Nat
- 2. Answer any one of the following questions: 15
 - (a) Write a critical note on the development of Indian theatre.
 - (b) "Performance art involves artists performing 'real' actions in front of audience." Elaborate.
 - (c) Write a critical note on the 'Theatre of the Absurd'.
 - (d) What is a 'restored behaviour'? How is it viewed as the key process of every kind of performance?

Unit-II

3.	Write followi	a ng	short :	note	ón	any	one	of	the

Theatre of cruelty

Voice modulation and performance

- Tragicomedy
- Importance floor exercise performance

4. Answer any *one* of the following questions:

- Examine the significance of various performative spaces such as the amphitheatre and open-air.
- Write a note on the evolution of the epic form in Britain.
- "Comedy either attempts to reform manners through ridicule or celebrates life through energetic license." Justify.
- How do sacred and secular 'rituals' offer occasions of performance in everyday life? Refer to any 'ritual' observed by your community.

UNIT-III

Write a short note on any one of the

- (a) Costume as an important part of acting
- Alienation effect by Brecht
- (c) Rasa
- Sutradhar

Answer any one of the following questions:

15

- Write a critical note on Moscow Art
- Write a note on the contribution of Bharata to Indian theatre.
- Write a note on the Brechtian technique of use of songs and music in drama.

$U_{NIT--IV}$

7. Write a short note on any one of the

- (a) Importance of lighting in performance
- Television drama
- Use of 'mask' in performance
- Realism in acting

22P/389

(Continued)

^{22P}/389

(Turn Over)

- **8.** Answer any *one* of the following questions:
 - (a) Examine how film directing is different from stage direction.
 - (b) Write a critical note on the importance of stage rehearsals in performance.
 - (c) How does the use of stage props add meaning to the performance of a drama? Comment critically.
 - (d) Comment on the role of the new media in archiving theatre performances in India.

15

3 SEM TDC GEPS (CBCS) GE 3 (A/B)

2021

(Held in January/February, 2022)

POLITICAL SCIENCE

Generic Elective)

Paper: GE-3

Full Marks: 80
Pass Marks: 32

Time: 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

Paper: GE-3(A)

(Understanding Ambedkar)

- 1. নিৰ্দেশানুসৰী তলত দিয়াবোৰৰ উত্তৰ লিখা (অতি চমু): 1×8=8 Answer the following as directed (very short):
 - (a) কোন চনত আম্বেদকাৰক ভাৰতবন্ন প্ৰদান কৰা হৈছিল ? When did Ambedkar receive Bharat Ratna?
 - (b) আম্বেদকাৰে জন্মগ্ৰহণ কৰা গাঁওখনৰ নাম লিখা।
 Name the village where Ambedkar was born.

- (c) The Untouchables গ্ৰন্থখনৰ লেখক কোন?
 Who is the author of the book, The
 Untouchables?
- (d) আম্বেদকাৰে কেতিয়া বৌদ্ধধৰ্ম গ্ৰহণ কৰিছিল?
 When did Ambedkar convert to
 Buddhism?
- (e) আম্বেদকাৰে কেতিয়া 'মনুস্মৃতি' দাহ কৰিছিল ? When did Ambedkar burn the Manusmriti?
- (f) আম্বেদকাৰে ভূমি ৰাষ্ট্ৰীয়কৰণৰ পক্ষপাতী আছিল। (হয়/নহয় লিখা)

Ambedkar was in favour of nationalization of land.

(Write Yes/No)

- (g) ভাৰতৰ সংবিধানৰ কোনটো অনুচ্ছেদত অম্পৃশ্যতাক আইন বিৰোধী বুলি ঘোষণা কৰা হৈছে? Which Article of the Indian Constitution declares 'prohibition of untouchability'?
- (h) ভাৰতৰ সংবিধানৰ কোনটো অনুচ্ছেদত ধৰ্মীয় স্বাধীনতাৰ বিধান আছে? Which Article of the Indian Constitution provides for religious freedom?

- 2. চমু টোকা লিখা (যি কোনো চাৰিটা) : 4×4=16

 Write short notes on (any four) :
 - (a) অৰ্থনৈতিক উন্নয়নত আম্মেকাৰৰ দৃষ্টিভঙ্গী

 Ambedkar's approach to economic development
 - (b) আম্বেদকাৰৰ মতে 'আদৰ্শ সমাজ'
 Ambedkar's views on Ideal Society'
 - (c) হিন্দু সমাজত মহিলাৰ মৰ্যাদা Status of women in Hindu society
 - (d) গণতন্ত্ৰৰ বিষয়ে আম্বেদকাৰৰ ধাৰণা
 Ambedkar's concept of Democracy
 - (e) সামাজিক পৰিৱৰ্তনৰ এটা আহিলা হিচাপে সংবিধান

 Constitution as an instrument of social transformation
- আম্বেদকাৰৰ ৰাজনৈতিক অধ্যয়নৰ দৃষ্টিভদ্দী চমুকৈ আলোচনা কৰা ৷ 12
 Discuss in brief Ambedkar's approach to study Polity.

নাইবা / Or

আম্মেকাৰৰ ধৰ্মীয় অধ্যয়নৰ দৃষ্টিভঙ্গী আলোচনা কৰা ৷ 12 Discuss Ambedkar's approach to study Religion.

4.	''সামাজিক সংস্কাৰ অবিহনে অৰ্থনৈতিক সংস্কাৰ অসম্ভৱ।'' আম্বেদকাৰৰ দৃষ্টিভদ্দীৰে এই উক্তিৰ যথাৰ্থতা বিশ্লেষণ কৰা।	11				
	"Economic reform is impossible without social reform." Analyze the statement in the light of Ambedkar's views.					
	নহিবা / Or					
	বৌদ্ধধৰ্ম গ্ৰহণৰ সপক্ষে আম্বেদকাৰে আগবঢ়োৱা যুক্তিসমূহ লিখা।	11				
	Write the arguments forwarded by Ambedkar in support of his conversion to Buddhism.					
5.	মহিলা সবলীকৰণৰ বিষয়ে আম্বেদকাৰৰ মতাম্তসমূহ আলোচনা কৰা।	11				
	Discuss in brief Ambedkar's views on women empowerment.					
	নাইবা / Or					
	'হিন্দু বিধি বিধেয়ক'ৰ বিষয়ে লিখা আৰু মহিলাৰ অৱস্থাৰ উন্নয়নত আম্বেদকাৰৰ অৱদানসমূহ আলোচনা কৰা।	11				
	Write about Hindu Code Bill and Ambedkar's contributions for the development of women's conditions.					
6.	গণতন্ত্ৰৰ সফলতাৰ বাবে আম্বেদকাৰে উল্লেখ কৰা চৰ্তসমূহ আলোচনা কৰা।	11				
٠.	What conditions are mentioned by Ambedkar for the success of democracy? Discuss					

		নাইবা / Or						
		সংস্কাৰ সম্পৰ্কে আম্বেদকাৰে আগবঢ়োৱা পৰামৰ্শসমূহ শাচনা কৰা।	11					
		cuss the land reforms proposed by bedkar.						
7.	আং	স্দকাৰৰ অধিকাৰৰ ধাৰণাসমূহ বিশ্লেষণ কৰা।	11					
	Analyze Ambedkar's concepts on Rights.							
	•	নাইবা / Or						
	প্ৰতিনিধিত্ব কি ? আম্বেদকাৰৰ প্ৰতিনিধিত্বৰ ধাৰণাসমূহ আলোচনা কৰা।							
		at is Representation? Discuss Ambedkar's ws on Representation.						
		Paper : GE-3(B)						
	(Governance : Issues and Challenges)						
1.	নির্দে	শানুসাৰী তলত দিয়াবোৰৰ উত্তৰ লিখা (অতি চমু) : 1×৪	3=8					
	Answer the following as directed (very short):							
	(a)	সুশাসন কি?						
		What is good governance?						
	(b)	আইনৰ অনুশাসন কি ?						
		What is Rule of Law?						
	(c)	উন্নয়নৰ সংজ্ঞা লিখা।						
		Define development.						

(d) ১৯৮৫/১৯৮৬/১৯৮৭ চনত পৰিৱেশীয় সুৰক্ষা আইন প্ৰণয়ন কৰা হৈছিল। (শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা) The Environment Protection Act was passed in 1985/1986/1987.

(Choose the correct answer)

- (e) 'সেউজ ব্যৱস্থাপনা' বুলিলে কি বুজা ? What do you mean by 'Green Governance'?
- (f) ৰাষ্ট্ৰসংঘৰ সহস্ৰান্ধ উন্নয়নৰ লক্ষ্যৰ যি কোনো এটা লক্ষ্য উল্লেখ কৰা। Mention any one goal of UN Millennium Development Goals.
- (g) জনসাধাৰণৰ অংশগ্ৰহণৰ এটা উদ্দেশ্য লিখা।
 Write one objective of people's
 participation.
- (h) NICNET ৰ সম্পূৰ্ণ ৰাপটো লিখা।
 Write the full form of NICNET.
- হমু টোকা লিখা (যি কোনো চাবিটা) : 4×4=16
 Write short notes on (any four) :
 - (a) চৰকাৰ আৰু পৰিচালনাৰ মাজত পাৰ্থক্য Difference between Government and Governance
 - (b) বহনক্ষম উন্নয়ন Sustainable development

(c) গণতান্ত্ৰিক বিকেন্দ্ৰীকৰণ Democratic decentralization

- (d) প্ৰশাসনত জনসাধাৰণৰ অংশগ্ৰহণৰ সমস্যা

 Problems of people's participation in administration
- (e) তথ্য জনাৰ অধিকাৰ আইন, ২০০৫ The Right to Information Act, 2005
- 3. সুশাসনৰ বিভিন্ন বৈশিষ্ট্যসমূহ ব্যাখ্যা কৰা। 12
 Explain various characteristics of good governance.

नाँदेवा / Or

ৰাষ্ট্ৰৰ সাৰ্বভৌমত্বৰ ওপৰত বিশ্বায়নৰ প্ৰভাৱৰ এক সমালোচনামূলক বিশ্লেষণ আগবঢ়োৱা। 12 Critically analyze the effects of globalization on State sovereignty.

4. উন্নয়নৰ পৰিৱৰ্তিত দিশসমূহ আলোচনা কৰা। 11
Discuss about the changing dimensions of development.

নাইবা / Or

গণতন্ত্ৰ আৰু সুশাসনৰ মাজত থকা সম্পৰ্কৰ পৰীক্ষা কৰা। 11
Examine the relationship between democracy and good governance.

5. মানৱ উন্নয়নৰ সংজ্ঞা দিয়া। মানৱ উন্নয়নৰ মূল স্কণ্ডসমূহ আলোচনা কৰা। 2+9=11 Define human development. Discuss the basic pillars of human development.

নাইবা / Or

ভাৰতৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত সেউজ ব্যৱস্থাপনা ধাৰণাৰ আলোচনা কৰা। 11 Discuss about the concept of Green Governance in the context of India.

6. স্থানীয় স্বায়ত্ত শাসনৰ বৈশিষ্ট্যসমূহ কি কি? স্থানীয় স্বায়ত্ত শাসনৰ সাফল্যৰ প্ৰয়োজনীয় চৰ্তাৱলী লিখা। 6+5=11 What are the characteristics of Local Self-Government? Write the conditions necessary for the success of Local Self-Government.

নাইবা / Or

প্ৰশাসনত জনসাধাৰণৰ অংশগ্ৰহণৰ বিভিন্ন প্ৰকাৰসমূহ আলোচনা কৰা। 11 Discuss different types of people's participation in administration.

7. সামাজিক দায়বদ্ধতা কি? নিগমৰ সামাজিক দায়বদ্ধতাৰ বিষয়ে
লিখা। 3+8=11
What is social responsibility? Write about corporate social responsibility.

নাইবা / Or

E-Governanceৰ বিভিন্ন আৰ্হিসমূহ আলোচনা কৰা। 11 Discuss various models of E-Governance.

3 SEM TDC GEHS (CBCS) GE 3

2021

(Held in January/February, 2022)

HISTORY

(Generic Elective)

Paper: GE-3

(History of India)

Full Marks: 80

Pass Marks: 32

Time: 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

1. তলত দিয়া প্ৰশ্নবোৰৰ উত্তৰ দিয়া :

1×8=8

Answer the following questions:

- (a) খানুৱাৰ যুদ্ধ কেতিয়া সংঘটিত হৈছিল?
 When was the Battle of Khanua fought?
- (b) দহচালা ব্যৱস্থা কি? What is Dahsala System?

- ১৭৩৯ চনত কোনে ভাৰত আক্ৰমণ কৰিছিল? Who invaded India in 1739?
- বংগদেশত দ্বৈত শাসন ব্যৱস্থা কোনে প্রৱর্তন কৰিছিল ? Who introduced the Dual System in Bengal?
- পানিপথৰ তৃতীয় যুদ্ধ কেতিয়া সংঘটিত হৈছিল? When was the Third Battle of Panipat fought?
- ভাৰতত সতীদাহ প্ৰথা নিষিদ্ধ কৰা গৱৰ্ণৰ জেনেৰেলজনৰ নাম লিখা। Name the Governor-General in India who abolished the Sati System.
- ভাৰতীয় জাতীয় কংগ্ৰেছৰ প্ৰথম অধিবেশন ক'ত অনুষ্ঠিত হৈছিল ? In which place was the first Session of the Indian National Congress held?
- দ্বিতীয় ঘৰণীয়া মেজমেলত ভাৰতীয় জাতীয় কংগ্ৰেছৰ পৰা কোনে প্ৰতিনিধিত্ব কৰিছিল? Who represented the Second Round Table Conference from the Indian National Congress?
- 2. চমু টোকা লিখা (যি কোনো তিনিটা) : Write short notes on (any three):
 - (a) আকবৰৰ ৰাজপুত নীতি Rajput Policy of Akbar

 $4 \times 3 = 12$

22P/117

মোগল যুগৰ সামাজিক ব্যৱস্থা সম্পর্কে কি জানা, লিখা।

Write a note on the society in the Mughal period.

(b) জায়গিৰদাৰী ব্যৱস্থা Jagirdari System

ৰাজা ৰামমোহন ৰয় Raja Rammohan Roy

(d) গান্ধী-আৰউইন চক্তি Gandhi-Irwin Pact

(e) কেবিনেট মিছন Cabinet Mission

3. বাবৰে কেনেদৰে ভাৰতবৰ্ষত মোগল সাম্ৰাজ্য প্ৰতিষ্ঠা কৰিছিল, वर्गमा कबा।

Describe how Babur laid the foundation of the Mughal Empire in India.

অথবা / Or

আকবৰৰ ধৰ্ম দিন-ই-ইলাহীৰ প্ৰধান বৈশিষ্ট্যসমূহ আলোচনা কৰা। Discuss the salient features of Din-i-Ilahi as introduced by Akbar.

4. মোগল সামাজ্য পতনৰ কাৰণসমূহ আলোচনা কৰা। 12 Discuss the causes leading to the downfall of the Mughal Empire.

অথবা / Or

12

5. পলাচী যুদ্ধৰ কাৰণ আৰু ফলাফল আলোচনা কৰা। 6+6=12 Discuss the causes and effects of the Battle of Plassey.
অথবা/Or

১৮৫৭ চনলৈকে হোৱা সামাজিক আৰু অৰ্থনৈতিক সংস্কাৰ-সমূহৰ চমু বিৱৰণ দিয়া।

12

Describe in brief the socio-economic reforms which took place till 1857.

6. ১৮৫৭ চনৰ বিদ্ৰোহৰ কাৰণসমূহ আলোচনা কৰা। 12

Discuss the causes of the Revolt of 1857.

অথবা/Or

ভাৰতবৰ্ষত সংবাদমাধ্যমৰ বিকাশ সম্পৰ্কে চমু বিৱৰণ লিখা।

Write a short note on the history of press in India.

7. অসহযোগ আন্দোলনত মহাত্মা গান্ধীৰ ভূমিকা সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা।

Evaluate the role of Mahatma Gandhi in the Non-Cooperation Movement.

অথবা/Or

ভাৰতৰ ৰাজনীতিত ১৯০৬ চনৰ পৰা ১৯৪৭ চনলৈ মুছলিম লীগৰ ভূমিকা আলোচনা কৰা।

Trace the role of the Muslim League in Indian politics from 1906 to 1947.

22P-6300/117 3 SEM TDC GEHS (CBCS) GE 3

3 SEM TDC GEHS (CBCS) GE 3

2021

(Held in January/February, 2022)

HISTORY

(Generic Elective)

Paper: GE-3

(History of India)

Full Marks: 80

Pass Marks: 32

Time: 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

1. তলত দিয়া প্ৰশ্নবোৰৰ উত্তৰ দিয়া :

1×8=8

Answer the following questions:

- (a) খানুৱাৰ যুদ্ধ কেতিয়া সংঘটিত হৈছিল?
 When was the Battle of Khanua fought?
- (b) দহচালা ব্যৱস্থা কি? What is Dahsala System?

- (c) ১৭৩৯ চনত কোনে ভাৰত আক্ৰমণ কৰিছিল? Who invaded India in 1739?
- (d) বংগদেশত দৈত শাসন ব্যৱস্থা কোনে প্ৰৱৰ্তন কৰিছিল?
 Who introduced the Dual System in Bengal?
- (e) পানিপথৰ তৃতীয় যুদ্ধ কেতিয়া সংঘটিত হৈছিল?
 When was the Third Battle of Panipat fought?
- (f) ভাৰতত সতীদাহ প্ৰথা নিষিদ্ধ কৰা গ্ৰণৰ জেনেৰেলজনৰ নাম লিখা।
 Name the Governor-General in India who abolished the Sati System.
- (g) ভাৰতীয় জাতীয় কংগ্ৰেছৰ প্ৰথম অধিবেশন ক'ত অনুষ্ঠিত হৈছিল ?

 In which place was the first Session of
 - In which place was the first Session of the Indian National Congress held?
- (h) দ্বিতীয় ঘূৰণীয়া মেজমেলত ভাৰতীয় জাতীয় কংগ্ৰেছৰ পৰা কোনে প্ৰতিনিধিত্ব কৰিছিল?

 Who represented the Second Round
 Table Conference from the Indian
 National Congress?
- 2. চমু টোকা লিখা (যি কোনো তিনিটা) : 4×3=12

 Write short notes on (any three) :
 - (a) আকবৰৰ ৰাজপুত নীতি Rajput Policy of Akbar

- (b) জায়গিৰদাৰী ব্যৱস্থা Jagirdari System
- (c) ৰাজা ৰামমোহন ৰয় Raja Rammohan Roy
- (d) গান্ধী-আৰ্উইন চুক্তি Gandhi-Irwin Pact
- (e) কেবিনেট মিছন Cabinet Mission
- 3. বাবৰে কেনেদৰে ভাৰতবৰ্ষত মোগল সাম্ৰাজ্য প্ৰতিষ্ঠা কৰিছিল, বৰ্ণনা কৰা।

Describe how Babur laid the foundation of the Mughal Empire in India.

অথবা / Or

আকবৰৰ ধৰ্ম দিন-ই-ইলাহীৰ প্ৰধান বৈশিষ্ট্যসমূহ আলোচনা কৰা। Discuss the salient features of Din-i-Ilahi as introduced by Akbar.

4. মোগল সাম্রাজ্য পতনৰ কাৰণসমূহ আলোচনা কৰা। 12
Discuss the causes leading to the downfall of the Mughal Empire.

অথবা/Or

মোগল যুগৰ সামাজিক ব্যৱস্থা সম্পূৰ্কে কি জানা, লিখা।
Write a note on the society in the Mughal period.

12

5. পলচী যুদ্ধৰ কাৰণ আৰু ফলাফল আলোচনা কৰা। 6+6=12 Discuss the causes and effects of the Battle of Plassey. অথবা / Or ১৮৫৭ চনলৈকে হোৱা সামাজিক আৰু অৰ্থনৈতিক সংস্কাৰ-সমূহৰ চমু বিৱৰণ দিয়া। 12 Describe in brief the socio-economic reforms which took place till 1857. ১৮৫৭ চনৰ বিদ্ৰোহৰ কাৰণসমূহ আলোচনা কৰা। 12 Discuss the causes of the Revolt of 1857. অথবা/Or ভাৰতবৰ্ষত সংবাদমাধ্যমৰ বিকাশ সম্পৰ্কে চমু বিৱৰণ লিখা। Write a short note on the history of press in India. 7. অসহযোগ আন্দোলনত মহান্মা গান্ধীৰ ভূমিকা সম্পর্কে আলোচনা 12

কৰা ৷

Evaluate the role of Mahatma Gandhi in the Non-Cooperation Movement.

অথবা / Or

ভাৰতৰ ৰাজনীতিত ১৯০৬ চনৰ পৰা ১৯৪৭ চনলৈ মুছলিম লীগৰ ভূমিকা আলোচনা কৰা।

Trace the role of the Muslim League in Indian politics from 1906 to 1947.

22P-6300/117

3 SEM TDC GEHS (CBCS) GE 3

3 SEM TDC HISN (CBCS) DSC 3

2021

(Held in January/February, 2022)

HISTORY

(Discipline Specific Course)

Paper: DSC-3

(History of Modern India)

Full Marks: 80
Pass Marks: 32

Time: 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

(a) তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ প্ৰতিটোৰ এটা শব্দ বা এটা বাক্যত

উত্তৰ দিয়া :

1×8=8

Answer the following questions in one word or in one sentence each:

- (i) পলাচীৰ যুদ্ধ কেতিয়া সংঘটিত হৈছিল? When was the Battle of Plassey fought?
- (ii) ছলবাই সন্ধিত ব্ৰিটিছসকলৰ লগত কোনে স্বাক্ষৰ কৰিছিল ?

Who signed the Treaty of Salbai with the English?

(iii)	১৮৫৭ চনৰ বিদ্ৰোহ প্ৰথম ক'ত সূচনা হৈছিল?
	Where did the Revolt of 1857 first
	break out?

- (iv) অধীনতামূলক মিত্ৰতা নীতি কোনে প্ৰৱৰ্তন কৰিছিল? Who introduced the Policy of Subsidiary Alliance?
- (v) হিন্দু বিধৱা পুনর্বিবাহ আইনখন কেতিয়া প্রৱর্তন কৰা হৈছিল? When was the Hindu Widows' Remarriage Act passed?
- (vi) কোন চনত ৰেগুলেটিং এক্ট প্ৰণয়ন কৰা হৈছিল ?
 In which year was the Regulating
 Act passed?
- (vii) আৰ্যসমাজৰ প্ৰতিষ্ঠাতা কোন আছিল? Who was the founder of the Arya Samaj?
- (viii) স্বাধীন ভাৰতৰ প্ৰথম গৱৰ্ণৰ-জেনেৰেল কোন আছিল? Who was the first Governor-General of Free India?
- (b) চমু টোকা লিখা (যি কোনো তিনিটা): 4×3=12

 Write short notes on (any three):
 - (i) ডুগ্লে Dupleix

(ii) কৰ্ণাটকৰ যুদ্ধ The Carnatic War

(iii) এলাহাবাদৰ চুক্তি The Allahabad Treaty

- (iv) ১৮৫৮ চনৰ ভাৰত চৰকাৰ আইন
 The Government of India Act of 1858
- (v) খিলাফং আন্দোলন Khilafat Movement
- 2. অষ্টাদশ শতিকাৰ বিতৰ্কৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা। 12
 Discuss on the Eighteenth-Century Debate.

অথবা / Or

ভাৰতত ব্ৰিটিছ সাম্ৰাজ্যৰ প্ৰতিষ্ঠাতা হিচাপে ৰৱাৰ্ট ক্লাইৱৰ মূল্যাঙ্কন কৰা।

Make an estimate of Robert Clive as a founder of the British Empire in India.

3. লর্ড কর্ণৱালিছৰ সংস্কাৰসমূহ আলোচনা কৰা। 12
Discuss the reforms of Lord Cornwallis.

অথবা /Or

ইংৰাজ-মহীশূৰ যুদ্ধৰ বিষয়ে এটি টোকা লিখা।
Write a note on the Anglo-Mysore Relations.

4. লৰ্ড উইলিয়াম বেণ্টিংকৰ সামাজিক সংস্কাৰৰ বিষয়ে লিখা। Write on the social reforms of Lord William Bentinck.

অথবা /Or

ৰঞ্জিৎ সিংহৰ অধীনত উত্থান হোৱা শিখশক্তিৰ বিষয়ে এখন ৰচনা লিখা।

Write an essay on the growth of Sikh power under Ranjit Singh.

 ভাৰতৰ জাতীয়তাবাদ উত্থানত সংবাদমাধ্যমৰ ভূমিকা কি আছিল, আলোচনা কৰা।

12

12

Discuss about the contribution of press to the growth of nationalism in India.

অথবা /Or

স্বদেশী আন্দোলনৰ এটা পৰ্যালোচনা আগবঢ়োৱা। Discuss on the Swadeshi Movement.

6. ভাৰত ত্যাগ আন্দোলনৰ এটি চমু বিৱৰণ দিয়া। 12
Describe briefly the Quit India Movement.

অথবা /Or

ভাৰত বিভাজন কি পটভূমিত হৈছিল, আলোচনা কৰা। Discuss the circumstances leading to the Partition of India.

3 SEM TDC ENGN (CBCS) DSC 3

2021

(Held in January/February, 2022)

ENGLISH

Discipline Specific Course)

Paper: DSC-3

(British Literature)

Full Marks: 80
Pass Marks: 32

Time: 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

IJNIT-I

- **1.** Answer any *one* of the following questions:
 - (a) Despite Dickens' overt criticism of class divisions and social evils, his ascribing of traits like sexuality and violence to the lower classes, reveal his own ambivalence to class stratification within Victorian society. Discuss.

- (b) Examine the concept of dual personality and quest for identity in Bleak House.
- (c) Enumerate how Dickens discusses threats and the theme of death in Bleak House.
- **2.** Answer any *three* of the following questions: $5\times 3=15$
 - (a) How does Dickens use language to illustrate the poor communication in the Court of Chancery?
 - (b) In Bleak House, why does John Jarndyce often express concern that 'the wind is in the east'?
 - (c) In Bleak House, how do the better-off conceive of the poor they try to help?
 - (d) How does smallpox function as a metaphor in Bleak House?
 - (e) What are some elements of Gothic literature evident in Dickens' Bleak House?

UNIT-II

- 3. Answer any one of the following questions: 15
 - (a) Justify Shylock's demand for revenge against Antonio in *The Merchant of Venice*.

- (b) Discuss the significance of Venice as a setting of the play, The Merchant of Venice.
- (c) Examine the treatment of gender and cross-dressing in *The Merchant of Venice*.
- **4.** Answer any *two* of the following questions: $5\times2=10$
 - (a) What reason does Antonio give for being sad in the opening scene of the play, The Merchant of Venice?
 - (b) Write a short note on the casket scenes in The Merchant of Venice.
 - (c) Why does Shylock hate Antonio?
 - (d) Attempt a character sketch of Bassanio.

Unit—III

- 5. Answer any one of the following questions:
 - (a) Discuss some of the significant themes of the Elizabethan sonnet sequences with special reference to the poets prescribed in your syllabus.
 - (b) Both Spenser and Shakespeare talk about the role of art and poetry in immortalising love. Discuss with reference to the relevant poems.

15

- (c) "They also serve who only stand and wait." Discuss Milton's views of his own blindness as expressed in On His Blindness.
- **6.** Answer any *two* of the following questions: $5\times2=10$
 - (a) Why does the poet call honour 'mimic' and wealth 'alchemy' in The Sun Rising?
 - (b) Why does the poet write the lady's name twice on the shore in Amoretti LXXV? What does this act represent?

2+3=5

- (c) Comment on how Wyatt derived the idealised courtly love attitude from Petrarch.
- (d) Write a short note on metaphysical conceit with examples from the poems prescribed in the syllabus.

大大大 Programme Manager to Masser to Hala Ass

A gradient was a section of decade in the following section of the s

Approximately and a second control of the second

Line of the Book was \$100 at 100

3 SEM TDC PSCN (CBCS) DSC 3

2021

(Held in January/February, 2022)

POLITICAL SCIENCE

(Discipline Specific Course)

Paper: DSC-3

(Comparative Government and Politics)

Full Marks: 80 Pass Marks: 32

Time: 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

তলত দিয়াবোৰৰ উত্তৰ লিখা/শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা/হয় নে
নহয় লিখা :
 1×8=8

Answer the following/Choose the correct answer/Write Yes or No:

- (a) Human Nature in Politics গ্রন্থনৰ লেখক হ'ল গ্রাহাম ৰালছ / কেটলিন / বেণ্টলে / চার্লছ মেবিয়াম। The author of the book, Human Nature in Politics is Graham Wallas / Catlin / Bentley / Charles Merriam.
- (b) কোনখন দেশত প্রথমে সংসদীয় গণতন্ত্রৰ জন্ম হৈছিল?
 In which country was the first parliamentary democracy born?

22P/314

(Turn Over)

- (c) আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰত একক / দৈত / বহুব্যক্তি কাৰ্যপালিকা আছে। Single / Dual / Plural executive system exists in USA.
- (d) কানাডাত অৱশিষ্ট ক্ষমতাসমূহ কেন্দ্ৰৰ হাতত ন্যন্ত কৰা হৈছে।
 In Canada, residuary powers have been given to the Centre.
- (e) গণতান্ত্ৰিক কেন্দ্ৰীয়কৰণবাদ ব্ৰিটেইন / চীন / কানাডা / আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰত প্ৰৱৰ্তন হৈ আছে। The principle of 'democratic centralism' exists in UK / China / Canada / USA.
- (f) FPTPক সম্পূর্ণকৈ লিখা।
 Write the full form of FPTP.
- (g) আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰ / ভাৰত / চীন / চুইজাৰলেণ্ডত দ্বি-দলীয় ব্যৱস্থাৰ প্ৰচলন আছে। Bi-party system exists in USA / India / China / Switzerland.
- (h) বিশ্বায়নে জাতি-ৰাষ্ট্ৰৰ সাৰ্বভৌম ক্ষমতা হ্ৰাস কৰিছে।
 Globalization has reduced the sovereignty of Nation-States.
- 2. তলত দিয়াবিলাকৰ বিষয়ে লিখা (প্ৰতিটো **150 শব্দৰ ভিতৰত**) :

 4×4=16

 Write on the following (within **150**words each) :
 - (a) প্ৰাধিকাৰাত্মক শাসনপ্ৰণালীৰ অসুবিধাসমূহ Demerits of Authoritarian Regimes

- (b) চীনৰ সংবিধানৰ একাত্মক বৈশিষ্ট্যসমূহ
 Unitary features of the Chinese
 Constitution
- (c) দ্বি-দলীয় ব্যৱস্থাৰ সুবিধাসমূহ
 Merits of Bi-party System
- (d) বিশ্বায়নৰ সন্দৰ্ভত জাতি-ৰাষ্ট্ৰৰ ভূমিকা The role of the Nation-State in the context of Globalization
- 3. তুলনামূলক ৰাজনীতি অধ্যয়নৰ প্ৰকৃতি আৰু পৰিসৰ আলোচনা কৰা ৷ 4+8=12 Discuss the nature and scope of the study of comparative politics.

অথবা / Or

তুলনামূলক ৰাজনীতি বিকাশৰ বিভিন্ন স্তৰৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা। 12 Discuss the different stages of development of comparative politics.

4. কানাডাৰ সংবিধানৰ যুক্তৰাষ্ট্ৰীয় বৈশিষ্ট্যসমূহ ব্যাখ্যা কৰা। 11 Explain the federal features of the Constitution of Canada.

অথবা / Or

শ্ৰেট ব্ৰিটেইনৰ সংসদীয় চৰকাৰ আৰু আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰৰ ৰাষ্ট্ৰপতীয় চৰকাৰৰ মাজৰ পাৰ্থক্যসমূহ আলোচনা কৰা। Discuss the differences between the Parliamentary form of Government of UK and Presidential form of Government of USA.

5. নিৰ্বাচনৰ সমানুপাতিক প্ৰতিনিধিত্বমূলক ব্যৱস্থাৰ সুবিধা আৰু অসুবিধাসমূহ বৰ্ণনা কৰা। 6+5=11 Describe the advantages and disadvantages of the proportional representation system of election.

অথবা / Or

মিশ্ৰ নিৰ্বাচনী পদ্ধতি কাক বোলে? ইয়াৰ বৈশিষ্ট্যসমূহ আলোচনা কৰা। 4+7=11

What is mixed electoral system? Discuss its characteristics.

6. বহু-দলীয় ব্যৱস্থা কাক বোলে? ইয়াৰ সুবিধা আৰু অসুবিধাসমূহ বৰ্ণনা কৰা। 4+7=11 What is multi party system 2.5

What is multi-party system? Describe its merits and demerits.

অথবা / Or

এক-দলীয় ব্যৱস্থা কাক বোলে ? ইয়াৰ বৈশিষ্ট্যসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।

4+7=11

What is one-party system? Explain its characteristics.

7. ৰাষ্ট্ৰকেন্দ্ৰীক নিৰাপত্তা আৰু মানৱকেন্দ্ৰীক নিৰাপত্তাৰ মাজত পাৰ্থক্যসমূহ বিশ্লেষণ কৰা। 11
Analyze the differences between State-centric security and Human-centric security.

অথবা / 'Or

ৰাষ্ট্ৰৰ কাৰ্যাৱলীত বিশ্বায়নৰ প্ৰভাৱ ব্যাখ্যা কৰা। Explain the impact of globalization on the functions of States.

3 SEM TDC EDNN (CBCS) DSC 3

2021

(Held in January/February, 2022)

EDUCATION

(Discipline Specific Course)

Paper: DSC-3

(Sociological Foundation of Education)

Full Marks: 80
Pass Marks: 32

Time: 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

1. তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ দিয়া :

1×8=8

Give the answer of the following questions:

- (a) সমাজতত্ত্বৰ পিতৃ বুলি কাক কোৱা হয়?
 Who is called the father of sociology?
- (b) সামাজিকীকৰণৰ এটা প্ৰক্ৰিয়া উল্লেখ কৰা।

 Mention one process of socialisation.
- (c) সামাজিক গতিশীলতাৰ এটা কাৰণ লিখা।
 Write one cause of social mobility.

(Turn Over)

- (d) অর্থনৈতিক বিকাশৰ এটা উপাদান উল্লেখ কৰা।
 Mention one factor of economic development.
- (e) ''বিশ্বব্ৰহ্মাণ্ডত পৰিৱৰ্তনৰ বাহিৰে আন একোৰেই স্থায়িত্ব নাই।'' কথাষাৰ কোনে কৈছিল? "There is nothing permanent except change." Who said this?
- (f) সামাজিক পৰিৱৰ্তনৰ এটা মাধ্যম উল্লেখ কৰা।

 Mention one agency of social change.
- (g) প্ৰাথমিক দলৰ এটা বৈশিষ্ট্য লিখা।
 Write one characteristic of primary group.
- (h) "গণতন্ত্ৰ হৈছে জনগণৰ ঘাৰা, জনগণক লৈ আৰু জনগণৰ কাৰণে পৰিচালিত শাসন ব্যৱস্থা।" কথাষাৰ কোনে কৈছিল? "Democracy is a government of the people, by the people and for the people." Who said this?

2. চমু টোকা লিখা:

4×5=20

Write short notes on:

- (a) শিক্ষা সমাজবিজ্ঞানৰ বিকাশ

 Development of educational sociology
- (b) সামাজিকীকৰণৰ উপাদান
 Factors of socialisation

- (c) সামাজিক পৰিৱৰ্তনৰ এটা চৰ্ত হিচাপে শিক্ষা Education as a condition of social change
- (d) সামাজিক অসমতা Social inequality
- (e) গণতান্ত্ৰিক দেশৰ শিক্ষাৰ লক্ষ্য Aims of education in democratic country
- 3. সমাজবিজ্ঞান মানে কি? শিক্ষা আৰু সমাজবিজ্ঞানৰ পাৰস্পৰিক সম্বন্ধ বিষয়ে আলোচনা কৰা। 3+8=11 What is sociology? Discuss about the interrelationship between education and sociology.

অথবা / Or

সামাজিক গতিশীলতা মানে কি বুজা? সামাজিক গতিশীলতাৰ বৈশিষ্ট্যসমূহ আলোচনা কৰা। 2+8=10

What do you mean by social mobility? Discuss about the characteristics of social mobility.

5. সামাজিক দল মানে कि? সামাজিক দলৰ বৈশিষ্ট্যসমূহ বর্ণনা 2+8=10 What is social group? Describe the characteristics of social group. অথবা /Or সামাজিক আৰু অৰ্থনৈতিকভাৱে সমাজৰ পিছপৰাসকলৰ বাবে শিক্ষাৰ সমস্যাসমূহ আলোচনা কৰা। Discuss the problems of education of socially and economically backward section of the society. 6. একনায়কত্ববাদ কি ? একনায়কত্ববাদত শিক্ষাৰ বৈশিষ্ট্য আলোচনা What is totalitarianism? Discuss the characteristics of education in totalitarianism. 7. সাংস্কৃতিক পৰিৱৰ্তন মানে কি? সাংস্কৃতিক পৰিৱৰ্তনৰ বিভিন্ন উপাদানসমূহ আলোচনা কৰা। 2+8=10 What is cultural change? Discuss the various factors of cultural change.